

It's time
we made

smoking
history.

วารสารเพื่อคนรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่
Smart

ซีเนปีที่ 13 ฉบับที่ 143 มกราคม 2555

**ร่วมกันสร้างสรรค์
สังคมปลอดบุหรี่**

วารสาร SMART

บรรณาธิการ ศ.เกียรติคุณ นพ.ประทีป วาที่สาธกกิจ

กองบรรณาธิการ

นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์

อ้วน อรชร

ประพันธ์ อมรวงศกร

แบ็งค์ งามอรุณโชติ

แสงเดือน สุวรรณรัตน์

สถาพร จิรัตนานนท์

ชูรุณี พิชญกุลมงคล

ธวัชชัย กอบุญ

สมปอง ดวงไสว

ผศ.ดร.ปิยะรัตน์ นิ่มพิทักษ์พงศ์

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้ (ศจย.)

สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กระทรวงสาธารณสุข

เครือข่ายครูนักทรงค้ำ

ประสานงานกองบรรณาธิการ/ศิลปกรรม สุขสันต์ เสลานนท์

“วารสาร SMART ยอดพิมพ์ 12,000 ฉบับต่อเดือน ไม่สงวนลิขสิทธิ์ สามารถนำไปเผยแพร่ต่อได้”

มูลนิธิณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

ประธานกรรมการ

ดร.ไพโรจน์ เปรมปรีย์

รองประธาน : คุณพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร

กรรมการและเลขาธิการ : ศ.เกียรติคุณ นพ.ประทีป วาที่สาธกกิจ

กรรมการและเหรัญญิก : คุณวัจนา แสงเสย์โย

กรรมการ : ผศ.อำนาจ เย็นสบาย

คุณทวีสิน สถิตย์รัตนชีวิน

คุณสันติ วิริยะรังสฤษดิ์

อาจารย์อารีย์ ปาลเดชพงศ์

คุณสงวน ลีวมโนมนต์

ดร.นิรันดร์ จิวะสันติการ

คุณเจต ประภามนตรีพงศ์

คุณอรสา คุณวัฒน์

คุณบิ่งอร ฤทธิภักดี

อาจารย์สนิท ไชยวงศ์คต

คุณสมพร ใช้บางยาง

ที่ปรึกษา

คุณดอกดิน กัญญามาลย์

คุณกรรณิกา ธรรมเกษร

คุณรมิตา รัสเซลล์

สำนักงาน เลขที่ 36/2 ซ.ประดิพัทธ์ 10 ถ.ประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2278-1828 โทรสาร. 0-2278-1830 <http://www.ashthailand.or.th>

“เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศลลำดับที่ 383 ตามประกาศกระทรวงการคลัง
เงินบริจาคสามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้ประจำปี ตามที่กฎหมายกำหนดไว้”

ปีแห่งการต่อต้าน การแทรกแซง การควบคุมยาสูบของ... บริษัทบุหรี่

ในปี พ.ศ.2555 นี้ องค์การอนามัยโลกกำหนดประเด็นรณรงค์สำหรับวันไม่สูบบุหรี่โลก 31 พฤษภาคม ว่า **"Tobacco industry interference"** หรือ **"การแทรกแซงโดยอุตสาหกรรมยาสูบ"** อุปสรรคสำคัญที่สุดของการควบคุมยาสูบ

การควบคุมยาสูบของประเทศต่างๆ ไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จ หรือคืบหน้าช้ามาก มูลเหตุสำคัญมาจากการแทรกแซงนโยบายและมาตรการควบคุมยาสูบของรัฐโดยบริษัทบุหรี่

การแทรกแซงกระทำผ่านผู้กำหนดนโยบาย ทั้งข้าราชการและฝ่ายการเมือง

ทั้งที่ท้ออย่างลับๆ และอย่างเปิดเผย เพื่อหวังเหนี่ยวมาตรการนโยบายและกฎหมายควบคุมยาสูบ

และถ้ารัฐบาลไม่สนใจการวิ่งเต้นคัดค้านของเขา บริษัทบุหรี่ยิ่งขัดขวางโดยการฟ้องศาล เพื่อชะลอหรือให้ยกเลิกการบังคับใช้กฎหมายที่ออกไปแล้ว

ตัวอย่างเช่น บริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติ **ฟ้องรัฐบาลอุรุกวัยที่ออกกฎหมายให้พิมพ์คำเตือนบนซองบุหรี่เป็นรูปภาพขนาด 80% ของพื้นที่ซอง** โดยอ้างว่าเป็นการขัดต่อข้อตกลงการลงทุนระหว่างประเทศ กระทั่งต่อสินค้าของเขา

ทั้งบริษัทฟิลลิป มอร์ริส และบีเอที ฟ้องรัฐบาลออสเตรเลีย ที่ออกกฎหมายห้ามบริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติพิมพ์โลโก้บนซองบุหรี่ โดยบุหรี่ยักษ์ชาติจะต้องมีซองที่เหมือนกัน สีเดียวกัน (**Plain packaging**) หรือ **ซองบุหรี่ไร้สีสัน** ซึ่งบริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติรู้ว่ากฎหมายนี้จะกระทบต่อยอดขายของเขา

ที่ฟิลิปปินส์บริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติฟ้องกระทรวงสาธารณสุขต่อศาล ที่ออกประกาศให้บริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติพิมพ์คำเตือนเป็นรูปภาพ อ้างว่าการออกกฎหมายคำเตือนเป็นอำนาจของรัฐบาลไม่ใช่ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งบริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติคัดค้านการออกกฎหมาย โดยรัฐบาลได้อย่างชะงักมาโดยตลอด

ที่ประเทศไทยเราเอง เมื่อกระทรวงการคลังประกาศจะปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่ซีกาเรต เพื่อแก้ปัญหาที่บริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติยื่นข้อใหม่ราคาถูกลงๆ เพื่อ

ไม่ให้ราคาบุหรี่สูงขึ้นเป็นวิธีรับมือกับการขึ้นภาษี
**โรงงานยาสูบก็ออกมาคัดค้าน อ้างว่า
จะกระทบต่อยอดขายของเขา**

การทุ่มเทกระทำ **"กิจกรรมเพื่อสังคม"**
ของบริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติ **วัตถุประสงค์ที่แท้จริงก็เพื่อลด
ทอนกระแสการควบคุมยาสูบนั่นเอง**

เราคิดว่าเราต้องทำอะไร? คนจึงจะ
สูบบุหรี่น้อยลง

ความจริงการแทรกแซงนโยบายรัฐโดย
ธุรกิจเป็นปรากฏการณ์ธรรมดา และสังคมพอ
จะยอมรับได้มากบ้าง น้อยบ้างสำหรับสินค้าอื่นๆ

แต่เพราะสินค้ายาสูบเป็นสิ่งเสพติดที่ผู้
เสพส่วนใหญ่เป็นคนยากจน และทำให้ครึ่งหนึ่ง
ของ **ผู้บริโภคกระยะยาวเจ็บป่วยและเสียชีวิตก่อน
เวลา**

การแทรกแซงนโยบายโดยบริษัทบุหรี่ยักษ์
ชาติเป็นเรื่องต้องห้าม

เป้าหมายของการรณรงค์สำหรับปี
2555 คือทำให้ทุกภาคส่วนของสังคม โดย
เฉพาะผู้กำหนดนโยบายรู้ถึงทัศนคติของบริษัท
บุหรี่ยักษ์ชาติ และให้สังคมไม่ร่วมกิจกรรม **"เพื่อสังคม"**
ของบริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติ

ว.ส.น. (ว.ส.น.)
ศ.นพ. ประกิต วาทีสาออกกิจ

ศูนย์สื่อเพื่อสังคมปลอดภัย ซึ่ง สสส.ได้มอบหมายให้ เป็นแหล่งผลิตสื่อรณรงค์สนับสนุนให้กับเครือข่ายทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นในการผลิตสื่อพร้อมใช้ ประกอบด้วยสื่อพื้นฐาน สำหรับการรณรงค์ ประเภทโปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ หนังสือ ชุดข้อมูล คู่มือรณรงค์และสื่อในรูปแบบมัลติมีเดีย โดยนำเสนอ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านต่างๆ ที่ทันสถานการณ์ รวมทั้งการผลิตมากขึ้นสำหรับสื่อภาษาถิ่น โดยได้จัดทำสโปด วิทยุรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ภาษาถิ่น อาทิ ภาษาอีสาน ภาษา ใต้ ภาษาเหนือ ภาษายาวี และผลิตสื่อสติกเกอร์ภาษาพม่า เพื่อ ลดช่องว่างการรับรู้ข้อมูลด้านการควบคุมยาสูบ พร้อมทั้งพัฒนา ช่องทางในการรับสื่อรณรงค์ของภาคีเครือข่ายให้มีหลากหลาย ช่องทาง โดยเฉพาะช่องทางอินเทอร์เน็ต และการเผยแพร่เชิงรุก ลงสู่ชุมชนด้วยสื่อที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นในช่วงปีที่ผ่านมาได้ สนับสนุนสื่อให้กับเครือข่ายจำนวน 3,150 กว่าแห่ง

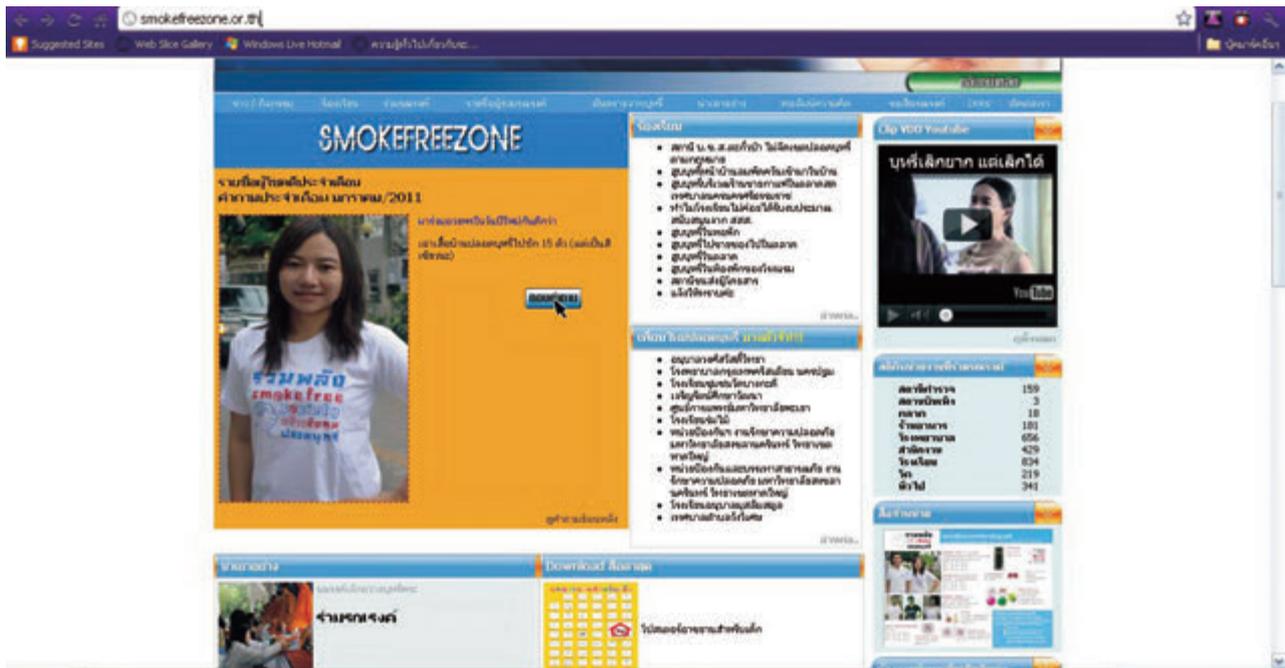
การประชุมระดมความคิด เพื่อการสร้างสรรคและพัฒนาสื่อ ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

บูรณศูนย์สื่อมูลนิธิรณรงค์ฯ กับกิจกรรมของเครือข่ายนักรณรงค์

Tobacco Control Resource Center

นอกจากนั้น ยังได้พัฒนาเว็บไซต์ www.smokefreezone.or.th ให้เป็นแหล่งที่เครือข่ายสามารถเข้าถึงสื่อได้สะดวกยิ่งขึ้น และยังเปิดโอกาสให้เครือข่ายสามารถ download สื่อในรูปแบบต่างๆ ให้สามารถนำไปผลิตหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งสื่อประเภทมัลติมีเดียสปอตโทรทัศน์ผ่านทาง <http://www.youtube.com/ashthailand> และ สปอตภาษาถิ่นทาง http://smokefreezone.or.th/download_multimedia.php

ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับสื่อได้โดยส่งจดหมายไปที่มูลนิธิณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่หรือขอผ่านทางเว็บไซต์ www.smokfreezone.or.th

เครือข่ายขอรับการสนับสนุนสื่อรณรงค์เพื่อนำไปจัดกิจกรรม

Ash Thailand Information Center
ศูนย์ข้อมูลมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

ความสำเร็จในรอบปี 2554

ด้วยความมุ่งมั่น ที่ต้องการให้ข่าวสารเพื่อรู้ทันปัญหาการสูบบุหรี่ รวมถึงการเปิดโปงเบื้องหลังกลยุทธการตลาดของบริษัทบุหรี่ที่ต้องอาศัยการคั่นคว่ำ คัดสรร และเรียบเรียงข้อมูลให้น่าสนใจ รวมทั้งการหาช่องทางต่างๆ เพื่อนำเสนอเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้คนในสังคมตระหนักกับปัญหาการสูบบุหรี่ และนี่คือตัวเลขความสำเร็จจากความพยายามของ ศูนย์ข้อมูลในรอบปีที่ผ่านมา เป็นตัวเลขการใช้ข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ ทาง Website และ Facebook (ข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2554) ที่แสดงให้เห็นว่าข้อมูลรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ได้รับความสนใจจากผู้คนในสังคมเป็นจำนวนมาก

ASH thailand Infomation Center
ศูนย์ข้อมูล

www.ashthailand.or.th ได้พัฒนาเว็บไซต์ในรูปแบบภาพเชื่อมโยงข้อมูล โดยได้ทำแบนเนอร์ภาพเพื่อการเข้าถึงข้อมูล ได้แก่ แบนเนอร์ Smart Online แบนเนอร์ข้อมูลที่น่าสนใจภายในเว็บไซต์ บทความของคุณหมอบริการเป็นต้น ซึ่งเปรียบเสมือนกับบิลบอร์ดโฆษณาในการสร้างความสนใจในการเข้าชมข้อมูลภายในเว็บไซต์ นอกจากนี้ ยังได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการเข้าถึงข้อมูลในด้านต่างๆ ของมูลนิธิ โดยมีแบนเนอร์เชื่อมโยงเข้าสู่เว็บไซต์อื่นๆ ของมูลนิธิ รวมทั้งสื่อ Social Media ด้วย สำหรับผลการตอบรับการเข้าชมเว็บไซต์ในรอบปี มีผู้เข้าใช้เว็บไซต์ 73,931 pageviews และวารสาร smart online ข้อมูลรณรงค์ไม่สูบบุหรี่เพื่อคนรุ่นใหม่มีผู้คลิกเข้าอ่าน 18,538 pageviews

www.tobaccowatch.in.th แหล่งข้อมูลด้านการรู้เท่าทันกลยุทธการตลาดของบริษัทบุหรี่ในประเทศไทย และเปิดโอกาสให้ประชาชนส่งข้อมูลเฝ้าระวังกลยุทธการตลาดของบริษัทบุหรี่ ในรอบปีที่ผ่านมาพบว่ามีผู้ส่งข้อมูลเฝ้าระวัง 1,541 รายการ โดยมีการส่งข้อมูลด้านการโฆษณาและส่งเสริมการขายมากที่สุดสำหรับการเข้าชมข้อมูลการเปิดโปงกลยุทธการตลาดของบริษัทบุหรี่ผ่านเว็บไซต์ พบว่ามีผู้เข้าใช้ทั้งหมด 5,912 pageviews

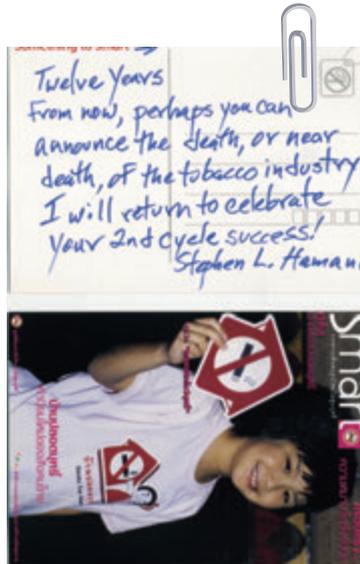
* www.nosmokingclub.or.th เว็บไซต์รณรงค์ไม่สูบบุหรี่กับวัยรุ่น และเกมออนไลน์รู้เท่าทันบริษัทบุหรี่ มีผู้เข้าใช้กว่า 16,541 pageviews ทั้งที่เปิดเว็บไซต์ได้ไม่นาน แสดงให้เห็นถึงความสนใจในเรื่องบุหรี่กับเยาวชนว่ามีไม่น้อย สำหรับเกม Cigs Buster เกมเพื่อการรู้เท่าทันกลยุทธ์การตลาดของบริษัทบุหรี่ ได้รับความสนใจไม่แพ้กัน โดยมีผู้เข้ามาเล่นเกม 3,064 คน

* Facebook ศูนย์ข้อมูลฯ นำเสนอข้อมูลสั้น คลิปวิดีโอ ข่าวสารด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ แบบเข้าถึงประชาชนมากขึ้นในช่องทางนี้ และได้รับการตอบรับด้วยดีโดย facebook/คนรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่ มีผู้เข้าชมข้อมูล 407,218 ราย และ facebook/tobaccoindustrywatch มีผู้เข้าชมข้อมูล 172,323 ราย

www.tobaccowatch.in.th

SMART ครบรอบ 12 ปี

เนื่องในโอกาสที่ครบรอบ 12 ปีวารสาร SMART มูลนิธิธรรมาภรณ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จึงได้รวบรวมบทความที่เป็นงานเขียนคอลัมน์ประจำ จัดทำเป็นหนังสือจำนวน 6 เล่ม ซึ่งประกอบไปด้วย ลมหายใจหอม, บุหรี่ภัยเงียบของผู้หญิง, เราพร้อมไม่ยอมเป็นเหยื่อ, ร้อยเล่ห์...เพทุบายบริษัทบุหรี่, แหกกรับเชิญ, หน้าหน้าไฟ (แซ็ก) โดยใช้โอกาสงานครบรอบ 12 ปีวารสารได้เปิดตัวหนังสืออย่างเป็นทางการซึ่งหนังสือทั้ง 6 เล่มนี้ ได้มอบให้กับห้องสมุดสถาบันการศึกษาทุกระดับชั้น องค์กรและหน่วยงานต่างๆ

งานครบรอบ 12 ปีวารสาร SMART จึงถูกจัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2554 โดยได้เชิญเครือข่ายที่เป็นสมาชิกวารสาร และสื่อมวลชนเข้าร่วมงานอย่างคับคั่ง

วารสาร Smart ถูกพัฒนาเรื่อยมาเป็นลำดับ และในวันนี้ วันที่วารสาร Smart ก้าวสู่ปีที่ 13 วารสาร Smart ยังคงพร้อมไปด้วยข้อมูลสาระเชิงวิชาการ และสาระประโยชน์มากมาย เพื่อคนรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่ โดยมีความมุ่งหวังให้สังคมไทยปลอดบุหรี่อย่างยั่งยืนตลอดไป

อย่างไรก็ตามผู้ที่สนใจจะติดตามข่าวสารข้อมูลอย่างใกล้ชิด สามารถเข้าไปศึกษาได้ที่เว็บไซต์ของมูลนิธิธรรมาภรณ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ www.ashthailand.or.th

ภาพบรรยากาศงานครบรอบ

ผลิตภัณฑ์นโยบาย เพื่อการควบคุมยาสูบ

ในปี พ.ศ.2554 มีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบออกมาบังคับใช้หลายฉบับคือ

1.) **ประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 15** เกี่ยวกับการห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์คำหรือข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือจูงใจให้บริโภคบนซองบุหรี่

การออกประกาศฉบับนี้ เนื่องจากพบว่าจากการที่กฎหมายไทยและประเทศอื่นๆ ห้ามโฆษณาในทุกสื่อ บริษัทบุหรี่จึงแอบใช้พื้นที่บนซองบุหรี่เป็นสื่อโฆษณาด้วยการพิมพ์คำหรือข้อความที่เชิญชวนให้คนสูบบุหรี่

เรื่องนี้มีกรณีเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2552 โดยบริษัทฟิลลิป มอริสวางตลาดบุหรี่ L&M รุ่น Select มีการพิมพ์ข้อความบนซองว่า **"A premium smooth taste with lasting flavor"** นพ.สมาน พูตระกูล ผอ.สำนักสุราและยาสูบขณะนั้น จึงมีหนังสือให้บริษัทฟิลลิป มอริสเก็บผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเนื่องจากเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายห้ามโฆษณาของไทย

หลังจากนั้นก็มียุทธียี่ห้ออื่นพิมพ์คำโฆษณาบนซองบุหรี่อีก (ดังแสดงในรูป)

อันนำมาซึ่งการออกประกาศฉบับที่ 15 ซึ่งห้ามพิมพ์ข้อความดังต่อไปนี้

- **'mild' 'light'** หรือ **'low' 'tar'** หรือข้อความอื่นใดที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่ามีอันตรายหรือมีระดับสารพิษน้อยกว่าบุหรี่ซีการ์เรต
- **"Cool" "ice" "frost"** จุ่น หรือ จุ่นพิเศษ รวมทั้งคำหรือข้อความที่แสดง กลิ่นหรือรส
- **"Smooth" "natural" "special"** อย่างดีหรือคัดพิเศษ รวมทั้งคำหรือข้อความ ที่แสดงคุณสมบัติหรือคุณภาพ อันอาจจูงใจให้ผู้บริโภคให้บริโภคบุหรี่

คำเตือนบนซองบุหรี่ในประเทศไทย

แต่แม้จะไม่มีกรพิมพ์ข้อความที่เข้าข่ายโฆษณาการวิจัยพบว่าตัวโลโก้ของบุหรี่เองก็เป็นสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลสูงอันเป็นที่มาของการออกกฎหมาย **"ซองบุหรี่ไร้โลโก้"** ของออสเตรเลีย ดังแสดงในภาพ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้เดือนกรกฎาคมปีนี้

2.) การพิมพ์สารพิษข้างซองบุหรี่

การทำให้ประชาชนรู้ถึงพิษภัยของการสูบบุหรี่ ยิ่งมากเท่าไร ยิ่งรู้จริงเท่าไร จะยิ่งทำให้คนไม่เริ่มสูบบุหรี่ หรือคนที่สูบอยู่แล้วเลิกสูบ

ดังนั้นนอกจากการออกกฎหมายให้บริษัทบุหรี่พิมพ์ค่าเตือนโรคต่าง ๆ เป็นรูปภาพบนซองบุหรี่แล้ว ประเทศต่าง ๆ จึงทยอยออกกฎหมายให้มีการพิมพ์สารพิษจากควันบุหรี่ข้างซองบุหรี่ด้วย

ในปี พ.ศ.2549 ประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 10 กำหนดให้บริษัทบุหรี่พิมพ์สารพิษข้างซองบุหรี่เป็นสองข้อความ คือ

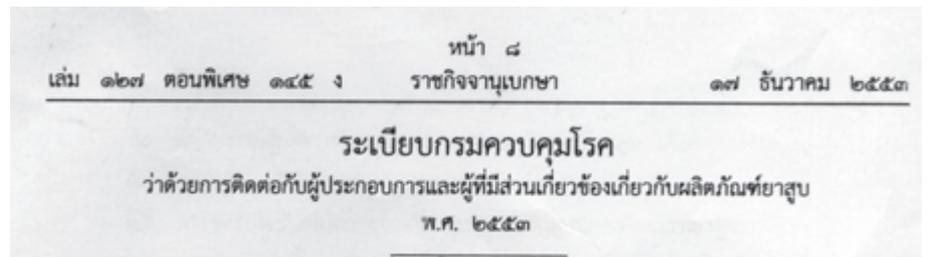
ในปี พ.ศ.2554 ได้มีการออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 16 เพิ่มข้อความเกี่ยวกับสารพิษข้างซองบุหรี่เป็น 10 แบบดังนี้

โดยขนาดของข้อความสารพิษเพิ่มขึ้นเป็น 60% ของพื้นที่ข้างซองในแต่ละข้าง จากเดิมที่เป็น 50%

แม้ว่าการสำรวจหลาย ๆ ครั้งจะพบว่า คนไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ส่วนใหญ่ประเมินอันตราย และความเสี่ยงต่ำกว่าความเป็นจริง ทำให้เด็ก ๆ ก็เข้าไปติดบุหรี่ และคนที่สูบอยู่แล้วยังขาดแรงจูงใจที่จะเลิก

การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนของสังคมรู้ถึงพิษภัยที่แท้จริง จึงต้องทำอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมต่อไป

การพัฒนาคำเตือนในต่างประเทศ

ประเทศออสเตรเลีย

ประเทศอูรุกวัย

บ้านปลอดบุหรี่

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ร่วมกับสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี จัดทำโครงการบ้านปลอดบุหรี่ และขยายเครือข่ายการรณรงค์ให้กว้างขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้สู่ประชาชนผู้มาใช้บริการที่โรงพยาบาลเด็ก รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่และผู้ปกครองให้ตระหนักถึงอันตรายและผลกระทบของการได้รับควันบุหรี่ที่จะเกิดขึ้นกับเด็กทั้งในด้านความเสี่ยงปัญหาสุขภาพที่จะเกิดขึ้นและเน้นการเป็นแบบอย่างของการไม่สูบบุหรี่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองด้วยการเชิญชวนจัดสภาพแวดล้อมให้ **‘บ้านเป็นเขตปลอดบุหรี่’** โดยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 2 ปีแล้ว

สถาบันฯ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการสูบบุหรี่จากพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลาน อายุแรกเกิด - 12 ปี พบว่า เด็กในบ้านร้อยละ 82 และร้อยละ 50 ไม่เคยทราบว่ามีโรคต่างๆ ในเด็กเกี่ยวข้องกับการได้รับควันบุหรี่มือสอง

สถาบันฯ ได้จัดทำบัตรคิว **‘สัญลักษณ์บ้านปลอดบุหรี่’** ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของควันบุหรี่ต่อเด็กอยู่ด้านหลัง การจัดบอร์ดให้ความรู้เรื่องพิษภัย รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความรู้เพิ่มเติม เปิดเวทีทัศน์เรื่องอันตรายของควันบุหรี่ต่อเด็กบริเวณจุดรอตรวจถือเป็นแนวปฏิบัติของสถาบันเด็ก

โครงการ “บ้านปลอดบุหรี่” นี้ ยังได้ขยายเครือข่ายไปยังโรงพยาบาลอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการอีกทั่วประเทศ

กิจกรรมรณรงค์ของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

บัตรคิว **‘สัญลักษณ์บ้านปลอดบุหรี่’**

กิจกรรมอีกรูปแบบหนึ่งคือ จัดการส่งข้อมูลและสื่อรณรงค์ชุด “บ้านปลอดบุหรี่” ไปยังโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมรณรงค์และให้เด็ก ๆ ไปชวนคุณพ่อคุณแม่หรือผู้ที่เป็นที่รักของเขาให้เลิกสูบบุหรี่หรืออย่างน้อยไม่สูบบุหรี่ในบ้านเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชนและลดการได้รับควันบุหรี่มือสองในบ้าน

ตัวอย่างสื่อรณรงค์บ้านปลอดบุหรี่

‘จิ๊กซอว์’ ห้ามสูบบุหรี่ ขนาด 12x17 นิ้ว

สำหรับให้เด็กทำกิจกรรมในห้องเรียนเป็นการฝึกทักษะเรื่องรูปทรง โดยการสอดแทรกเรื่องสัญลักษณ์ห้ามสูบบุหรี่ ซึ่งคุณครูสามารถอธิบายเพิ่มเติมเรื่องการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ

‘โมบาย’ บ้านปลอดบุหรี่

สำหรับตกแต่งห้องเรียน บ้าน หรือจัดกิจกรรมประดิษฐ์โมบายในโรงเรียน หรือให้เด็กนำตกแต่งบ้าน ก็จะได้เป็นการรณรงค์ให้ที่บ้านปลอดบุหรี่ด้วย

พับกระดาษรูปปากนกไม่สูบบุหรี่

สำหรับคุณครูทำกิจกรรมกับเด็ก ๆ โดยฝึกให้พับกระดาษตามเส้นประที่กำหนดให้เป็นรูปปากนก เพื่อประกอบการเล่านิทานตามตัวอย่าง

สื่อรณรงค์บ้านปลอดบุหรี่

* การพยายามแทรกแซงภาคนโยบาย โดยบริษัทบุหรี่ต่างประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ มอร์ริส จะใช้ลักษณะของการเป็นสมาชิกองค์กรธุรกิจต่างๆ เช่น American Chamber of Commerce เพื่อเข้าถึงรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจในการออกกฎหมาย ในนามของสมาคมการค้าต่างๆ

* การทำการตลาดผ่านสังคมออนไลน์หรือ viral marketing หรือ social marketing ผ่านทางเว็บไซต์ประเภท social network เช่น Twitter, Facebook blog และ Youtube ซึ่งเป็นเครื่องมือในการทำตลาดบุหรี่ในปัจจุบันและอนาคตเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน เช่น การขายบุหรี่/อุปกรณ์การทำบุหรี่ออนไลน์ในเว็บไซต์ต่างๆ มีถึง 1,620,000 เว็บไซต์

เครือข่ายเฝ้าระวังและรู้เท่าทันธุรกิจบุหรี่

จากการเฝ้าระวังการสื่อสารการตลาดของธุรกิจบุหรี่พบข้อมูลที่น่าสนใจหลายประการคือ

* การทำกิจกรรมสร้างภาพลักษณ์หรือ CSR ของบริษัทบุหรี่ทั้งโรงงานยาสูบและบริษัทบุหรี่ต่างประเทศที่หลากหลายรวมทั้งมีการใช้พื้นที่สื่อในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างกว้างขวาง ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการออกนโยบายหรือมาตรการในการควบคุมการบริโภคยาสูบ

ดังนั้น จึงมีการเร่งสร้างเครือข่ายเยาวชนเฝ้าระวังธุรกิจบุหรี่ขึ้น เพื่อติดตามข้อมูลดังกล่าว รวมทั้งมีการวางแผนในการดำเนินการอย่างรอบคอบและเป็นระบบ เพื่อหลีกเลี่ยงการตอบโต้จากองค์กรหรือบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนจากธุรกิจบุหรี่ โดยมียุทธศาสตร์ในการทำงานเพื่อให้สามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนากฎหมายให้เป็นที่ไปตามมาตรา 5.3 และมาตรา 13 ของ FCTC

คำพูดบริษัทบุหรี่

"เราไม่เคยใช้คำว่า "ทำบุญ" ที่หมายถึงเราทำไปโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่มีการบริจาจาคเงินใดๆ ทำไปโดยไม่หวังผล"

คำกล่าวของเจ้าหน้าที่ระดับสูงของบริษัทฟิลิปปินส์ มอร์ริส

"แก๊งปากดี"

"cigs buster club"

สร้างเครือข่ายเฟ้ระวัง

1. การสร้างเครือข่ายเยาวชนนำร่องเพื่อเป็นหัวทอกในการเฟ้ระวังและการตอบโต้ธุรกิจบุหรีซึ่งขณะนี้มีฐานเยาวชนเฟ้ระวังอยู่ 2 กลุ่ม คือ แก๊งปากดี และ cigs buster club โดย facebook แก๊งปากดี มีสมาชิกกด like 595 คน (มีผู้เข้าชม facebook เดือนสิงหาคม 9,687 คน) และ facebook cigbuster มีสมาชิกกด like 69 คน (1,146 คน)

2. การขยายเครือข่ายเยาวชนเพื่อเฟ้ระวังธุรกิจบุหรีโดยใช้ social network ซึ่งนอกจากจะเป็นการขยายเครือข่ายในเชิงปริมาณแล้ว ยังเป็นช่องทางในการส่งผ่านข้อมูลการรู้เท่าทันธุรกิจบุหรีเข้าถึงกลุ่มเยาวชนอีกด้วยโดยมีการใช้ Facebook และเว็บไซต์เป็นหลัก คือ www.facebook.com/tobaccoindustrywatch, www.nosmokingclub.in.th และ www.tobaccoindustrywatch.in.th

3. การเผยแพร่ข้อมูลการสร้างค่านิยมไม่สูบบุหรีกับเยาวชน และขยายเครือข่ายเยาวชนผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การประกวดสื่อสร้างสรรค์วัยมันไร้ควันบุหรี และการประกวดภาพยนตร์โฆษณา "คนรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี"

ซึ่งนอกจากจะเป็นการขยายความร่วมมือไปสู่ภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญ เช่น สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย สมาคมผู้กำกับศิลป์บางกอก (B.A.D.) ซึ่งเป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภคในปัจจุบัน ยังเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีบทบาทในการสร้างสรรค์สื่อเพื่อรณรงค์กับเพื่อนเยาวชนด้วยกันได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมสื่อวัยมันไร้ควันบุหรี

สัมมนาสื่อมวลชน 4 ภาค

การรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ไม่สูบบุหรี่ โดยการสร้างกระแสสังคมทางสื่อมวลชน นับเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้สังคมมีความตื่นตัวและเห็นความสำคัญต่อเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรณรงค์ทางด้านนโยบายสำคัญเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบ ซึ่งสื่อมวลชนมีส่วนร่วมมากในการช่วยสร้างกระแสและผลักดันให้นโยบายต่างๆ เกิดขึ้นได้ในสังคมไทย

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จึงจัดสัมมนาสื่อมวลชน 4 ภาคขึ้น ภายใต้หัวข้อ **“ร่วมกันพัฒนาการควบคุมยาสูบในประเทศไทย”** โดยในส่วนของสื่อมวลชนภาคใต้ และภาคเหนือ นำเสนอประเด็นการรณรงค์เนื่องในวันงดสูบบุหรี่โลก โดยในปี 2554 ที่ผ่านมามี องค์การอนามัยโลก ได้กำหนดประเด็นการรณรงค์ไว้ว่า The WHO Framework Convention on Tobacco Control หรือ “พิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย มุ่งสู่สังคมไทยปลอดบุหรี่” การจัดกิจกรรม “รวมพลังสร้างสังคมปลอดบุหรี่ (SMOKE FREE SOCIETY)” เช่นกัน

ส่วนสื่อมวลชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางและภาคตะวันออก ได้นำเสนอประเด็น **“กิจกรรมสร้างกระแส : ร่วมกันทำบ้านให้ปลอดบุหรี่”** เพื่อรณรงค์ให้ผู้ใหญ่ตระหนักถึงสุขภาพของเด็กและตระหนักถึงอันตรายของการได้รับควันบุหรี่มือสอง รวมถึงรณรงค์ให้ **“บ้าน”** เป็นเขตปลอดบุหรี่

เครือข่ายสื่อมวลชน 4 ภาค

ภาคใต้ ครอบคลุม 9 จังหวัด สงขลา, กระบี่, พังงา, ตรัง, สตูล, ภูเก็ต, ชุมพร, ระนอง และ สุราษฎร์ธานี

ภาคเหนือ ครอบคลุม 11 จังหวัด มี เชียงใหม่, เชียงราย, ลำปาง, แพร่, อุตรดิตถ์, สุโขทัย, ตาก, พิจิตร, อุทัยธานี, เพชรบูรณ์ และ พิษณุโลก

ทั้งนี้ พี่ ๆ สื่อมวลชนทุกท่านให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

การสัมมนาสื่อมวลชนทั้ง 4 ภาคนี้ พี่ ๆ สื่อมวลชนยังได้เรียนรู้ถึงสถานการณ์ การควบคุมบริโภคยาสูบของประเทศไทย รู้ถึงกฎหมายควบคุมยาสูบในประเทศไทย การนำเสนอบทเรียนดี ๆ การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จากภาคีในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงการจัดกิจกรรมกลุ่มระดมสมองเพื่อให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะต่อการทำงานร่วมกันระหว่างสื่อมวลชนท้องถิ่นกับมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ อาทิเช่น นโยบายและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมยาสูบ 20 วิธีให้ที่ต่าง ๆ ปลอดบุหรี่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครอบคลุม 13 จังหวัด กาศสินธุ์, ขอนแก่น, หนองบัวลำภู, มุกดาหาร, สกลนคร, นครราชสีมา, ยโสธร, ร้อยเอ็ด, สุรินทร์, เลย, อุตรดิตถ์, อุบลราชธานี และมหาสารคาม

ภาคกลางและภาคตะวันออก ครอบคลุม 10 จังหวัด นนทบุรี, นครนายก, ราชบุรี, กาญจนบุรี, ปราจีนบุรี, สระแก้ว, สมุทรสงคราม, ตราด, ระยอง, ชลบุรี

โรงเรียนปลอดบุหรี่

1 ปี ที่ผ่านมา เครือข่ายครู ฯ มุ่งขยายผลให้ครอบคลุมกรุงเทพ ฯ ลงสู่ภูมิภาคในจังหวัดน่าน ร่อง สร้างครูวิทยากรควบคุมพัฒนานักเรียนแกนนำ จัดทำสื่อการสอนสำหรับครู และขยายผลสู่สังคมผ่านเว็บไซต์ และ Facebook

ปี พ.ศ. 2554 เครือข่ายครู ฯ เน้นขยายผลการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ให้ครอบคลุมทุกเขต/ทุกอำเภอในพื้นที่น่าน ร่อง ได้แก่ กรุงเทพ ฯ เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา และชลบุรี ซึ่งแต่ละพื้นที่จะมีคณะทำงานของตนเอง เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเข้มแข็ง มีการจัดประชุม 1-2 เดือน/ครั้ง

เมื่อดำเนินการไปได้ในระดับหนึ่ง แต่ละพื้นที่จะจัดประชุมโดยเชิญครูที่เข้าร่วมโครงการมาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และถอดบทเรียนการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ทราบวิธีการและแนวทางที่โรงเรียนต่าง ๆ ดำเนินการแล้วได้ผล ซึ่งจะนำข้อมูลเหล่านี้รวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อขยายผลไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป ส่วนโรงเรียนใดที่ยังพบปัญหาและอุปสรรค ที่ประชุมก็ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นอกจากนี้ คณะทำงานของแต่ละพื้นที่ยังได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อการเป็นวิทยากร โดยหลักสูตรการอบรมเน้นทักษะการสื่อสารสำหรับวิทยากร และเพิ่มพูนองค์ความรู้เรื่องบุหรี่เพื่อให้เท่าทันวิธีการใหม่ๆ ที่บริษัทบุหรี่พยายามสร้างขึ้นมา หลอกล่อเยาวชน ซึ่งตลอดระยะเวลา 3 วัน 2 คืนของการอบรมแต่ละรุ่นจะมีทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ

เครือข่ายครูแกนนำตรรกะฯเพื่อการไม่สูบบุหรี่

เครือข่ายครูจังหวัดชลบุรี

เครือข่ายครูจังหวัดสงขลา

โดยเครือข่ายครูนักทรงรงค์ เพื่อการไม่สูบบุหรี่

ภายหลังจากการอบรม ทีมวิทยากรจะทำหน้าที่ขยายผลสู่โรงเรียน ประถมศึกษาและขยายโอกาสในพื้นที่จังหวัดของตนเอง ซึ่งขณะนี้นาร่องแล้ว ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ขอนแก่น เขต 4 และ สพป.เชียงใหม่ เขต 2

สำหรับการสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนแกนนำ ได้มีการจัดอบรม พัฒนาศักยภาพนักเรียนแกนนำใน 5 โรงเรียนนาร่อง หลักสูตร 3 วัน 2 คืน โดย ทั้ง 5 โรงเรียนส่งนักเรียนเข้าร่วมอบรมโรงเรียนละ 10 คน ซึ่งหลังจากผ่านการอบรมแล้ว นักเรียนแกนนำเหล่านี้จะจัดกิจกรรม **‘พี่สอนน้อง’** ในโรงเรียนตนเอง และอาจขยายผลสู่โรงเรียนประถมศึกษาใกล้เคียงต่อไป

นอกจากนี้ คณะทำงานเครือข่ายครูฯ ส่วนกลาง ยังได้ช่วยกันจัดทำ สื่อการสอนการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่และโรงเรียนปลอดบุหรี่สำหรับครูในรูปแบบ Power Point เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ในการสอนและจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร

สุดท้าย กิจกรรมทั้งหมดของโครงการฯ ข้อมูลการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่รวมถึงสื่อรณรงค์ต่างๆ จะเป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินงานของคุณครู ถูกนำเผยแพร่ในเว็บไซต์โรงเรียนปลอดบุหรี่ (<http://www.smokefreeschool.net>) รวมถึงช่องทางการสื่อสารรูปแบบ Social Media Online (<http://www.facebook.com/groups/154559894599057>) เพื่อให้โรงเรียนที่อยู่นอกพื้นที่นาร่องสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนของตนเองได้

เครือข่ายครู เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

เครือข่ายครูจังหวัดเชียงใหม่

เครือข่ายครูจังหวัดขอนแก่น

31 พฤษภาคม
World No Tobacco Day

วันงดสูบบุหรี่โลก

ปี 2554 องค์การอนามัยโลกได้กำหนดประเด็นการรณรงค์วันงดสูบบุหรี่ว่า The WHO Framework Convention on Tobacco Control เพื่อให้ทุกประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามกรอบอนุสัญญาควบคุมการบริโภคยาสูบ

โดยถือว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญของภาคีที่เป็นสมาชิกและส่งเสริมบทบาทของภาคีสมาชิกแต่ละประเทศที่เปรียบเสมือนกับอวัยวะสำคัญของร่างกายของสนธิสัญญาควบคุมการบริโภคยาสูบ

ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ใช้ภาษาไทยว่า **“พิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย มุ่งสู่สังคมไทยปลอดบุหรี่”** โดย มูลนิธิรณรงค์เพื่อ

การไม่สูบบุหรี่ ร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้จัดกิจกรรมรณรงค์ในประเด็น **“รวมพลังสร้างสังคมปลอดบุหรี่ (SMOKE FREE SOCIETY)”**

ศิลปินดาราร่วมรณรงค์

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จึงได้ระดมความร่วมมือ จากองค์กรภาคี และหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมกันรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงประเด็นดังกล่าวในวันงดสูบบุหรี่โลกปี 2554 ซึ่งมีหลากหลายกิจกรรม

๘ **ชุดสื่อรณรงค์สร้างกระแส** และชุดข้อมูลวันงดสูบบุหรี่โลกสำหรับสื่อมวลชน สปอตทีวี และวิทยุ ป้ายโฆษณา เลื่อนยี่ด ป้ายตั้งโต๊ะผู้ประกาศข่าว และสื่ออื่นๆ

๘ **แถลงข่าว** เรื่อง **“บริษัทบุหรี่ทำทายนกฎหมายโลก”** เพื่อเป็นการสร้างกระแสของการรณรงค์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เมื่อวันศุกร์ที่ 20 พฤษภาคม 2554 ณ ห้องกลมทพิพย์ 1 ชั้น 2 โรงแรมสยามซิตี้ ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพฯ

๘ **กิจกรรมรณรงค์พาเหรดแฟนซี “รวมพลังสร้างสังคมปลอดบุหรี่ (SMOKE FREE SOCIETY)”** เมื่อวันเสาร์ที่ 28 พฤษภาคม 2554 ณ บริเวณรอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ (วงกลมตรงกลางอนุสาวรีย์) โดยกิจกรรมประกอบด้วย ขบวนพาเหรดแฟนซี ศิลปิน-ดารานักแสดงจากค่ายต่างๆ ร่วมแจกสติ๊กเกอร์ และเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่เพื่อติดในสถานที่ต่างๆ

๘ **มูลนิธิรณรงค์ฯ ร่วมกับโครงการ ‘ปิงส์’ จัดแสดงนิทรรศการแสดงผลงานยอดเยี่ยม** โครงการประกวดสื่อสร้าง สรรค์วัยมันไว้ควันบุหรี่ ซึ่งถวายพระราชทานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันเสาร์ที่ 28 พ.ค. ถึงวันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2554 ณ บริเวณโถงชั้น 1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ขบวนเดินรณรงค์

โครงการ รพ.ปลอดบุหรี่

โรงพยาบาลปลอดบุหรี่ : ต้นแบบการแก้ปัญหาบุหรี่และสุขภาพ ที่นำระบบ 'ถนนปชต. 5A' เข้าสู่งานประจำ

พัฒนาศักยภาพของคลินิกเลิกบุหรี่ อบรมบุคลากรให้มีความเข้าใจในบทบาทการคัดกรองและส่งเสริมการเลิกสูบบุหรี่ และการจัดสภาพแวดล้อมเป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด มีระบบเฝ้าระวัง และการประชาสัมพันธ์ที่เป็นรูปธรรม ได้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2550 ต่อมาดำเนินงานในกรอบแนวคิดเดียวกันภายใต้ชื่อว่า **'โครงการโรงพยาบาลปลอดบุหรี่: ศูนย์กลางการแก้ปัญหาบุหรี่และสุขภาพในชุมชน'** จำนวน 100 โรงพยาบาล ประสบผลสำเร็จทั้งรูปธรรมของการทำงานและการสร้างทีมงานอย่างชัดเจน ในปี พ.ศ.2553-2554 ขยายการดำเนินโครงการอีก 100 โรงพยาบาล สิ่งที่เพิ่มในกิจกรรมคือ เน้นบริการเลิกบุหรี่แบบเบ็ดเสร็จในผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (NCD Clinic & Smoking cessation one stop service)

นอกจากนี้ยังเพิ่มโครงการโรงพยาบาลปลอดบุหรี่ : ขยายเครือข่ายสู่ชุมชน ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนให้โรงพยาบาลในโครงการปี 2551-2552 จำนวน 53 แห่ง เป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดำเนินโครงการทุกอย่างในแนวคิดเดียวกับที่ดำเนินการในโรงพยาบาล รวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคลินิกเลิกบุหรี่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วย

เพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมมากขึ้นและมีความมั่นใจในการ นำระบบ **'ถนนปชต.'** เข้าสู่งานประจำ มูลนิธิรณรงค์ฯ จึงจัดหลักสูตรระยะสั้นอบรม **'พัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการช่วยให้คนเลิกบุหรี่'** ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2550 เป็นต้นมา

ภาพกิจกรรมรณรงค์ของโรงพยาบาล

ในปี 2553-2554 ได้จัดอบรมให้กับบุคลากรในโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการและครูในเครือข่ายครูของมูลนิธิธรรมาภิบาล ด้วย รวม 9 รุ่น มีผู้ผ่านการอบรม 380 คน ซึ่งสามารถให้คำแนะนำเพื่อเลิกบุหรี่ได้

นอกจากนี้ยังได้เริ่มโครงการบูรณาการโรงพยาบาล โรงเรียน สถานีตำรวจ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล : ต้นแบบในการแก้ปัญหาบุหรี่และสุขภาพในชุมชน ขึ้นใน 4 อำเภอ 4 ภูมิภาค เป็นการทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงพยาบาล รพ.สต.เจ้าหน้าที่ตำรวจและครูเพื่อขยายผลการดำเนินงานของเครือข่ายในชุมชนให้สัมพันธ์กันอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดโครงการอบรมนักเรียน เรื่อง **'เสริมสร้างพลังเด็กไทยให้ห่างไกลบุหรี่'** ซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล สถานีตำรวจ โรงเรียน รพ.สต.และประชาชนที่เลิกบุหรี่ได้แล้ว เป็นวิทยากร มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 45 โรงเรียน จำนวนเด็กที่เข้าอบรม 6,040 คน

ตีตป้ายประชาสัมพันธ์ "โรงพยาบาลเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย"

จังหวัดปลอดบุหรี่ต้นแบบ

เมื่อเอ่ยถึงจังหวัดปลอดบุหรี่...แผนงานนี้มูลนิธิรณรงค์ฯ คาดหวังให้เกิดพื้นที่ที่มีรูปธรรมและความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเขตปลอดบุหรี่ในพื้นที่ที่กฎหมายกำหนดการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงมีระบบการช่วยผู้สูบบุหรี่ให้เลิก

ทั้งนี้ภายใต้กรอบการดำเนินงานที่เป็นการสนับสนุนให้กฎหมายการจัดเขตปลอดบุหรี่สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ส่วนภูมิภาค **เพื่อให้หน่วยงานรัฐและเอกชนจัดเขตปลอดบุหรี่ ตามกฎหมาย** สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีบทบาทในการรณรงค์มากยิ่งขึ้นและรณรงค์ให้ประชาชนเกิดการรับรู้ปฏิบัติตามกฎหมาย **ให้ตระหนักในความสำคัญของการจัดเขตปลอดบุหรี่และอันตรายจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง**

สิ่งที่นับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญ คือกฎหมายประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2553 ประกาศให้สถานที่สาธารณะต่างๆ ต้องปลอดบุหรี่ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2549 ที่มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 17 และ พ.ศ. 2550 ที่มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 18 มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ได้ดำเนินการรณรงค์และสนับสนุนการจัดเขตปลอดบุหรี่กับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียน โรงพยาบาล วัด มหาวิทยาลัย ตลาด สถานที่ราชการ สถานีขนส่ง สวนสัตว์ **และที่สำคัญได้ดำเนินโครงการจังหวัดสุโขทัยปลอดบุหรี่** ซึ่งถือเป็นต้นแบบจังหวัดที่ดำเนินการเรื่องเขตปลอดบุหรี่ในสถานที่ต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเป็นรูปธรรม

พระราชบัญญัติ คຸ້ມครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535

ร่วมปรึกษาหารือแนวทางเพื่อจังหวัดปลอดบุหรี่

อย่างเกาะสมุยแล้ว เรายังเคลื่อนเชิงลึกกับชุมชน โดยจะเป็น การลงพื้นที่ระดับหมู่บ้านและชุมชน ซึ่งพื้นที่เป้าหมายอีก 8 แห่ง ได้แก่ ตำบลวังควง (กำแพงเพชร) อำเภอชุมแพ (ขอนแก่น) พื้นที่ชุมชนในลำพูน และกาฬสินธุ์ รวมทั้งพื้นที่เข้มแข็งเพื่อต่อยอดกับเครือข่ายองค์กรงดเหล้า คือ อำเภอหล่มสัก (เพชรบูรณ์) อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ (ศรีสะเกษ) อำเภอพรหมคีรี (นครศรีธรรมราช) และอำเภอเมืองน่าน

นับเป็นการเคลื่อนไปพร้อมๆ กันแบบบูรณาการของคณะทำงานในพื้นที่ซึ่งน่าจะเกิดผลกระทบในภาพกว้าง และนั่นจะเป็นรูปธรรมของบทเรียนให้พื้นที่อื่นๆ ได้นำไปดำเนินงานต่อไป เพื่อประเทศไทยปลอดบุหรี่ต่อไป

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ : กนกวรรณ ชมเชย ผู้ประสานงานโครงการจังหวัดปลอดบุหรี่ โทร.02-278-1828 081-810-4136 kanokwan@ashthailand.or.th /kanokwan888@hotmail.com www.ashthailand.or.th

นอกจากเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานที่เคลื่อนไปในภาพกว้างแบบจังหวัดกับ 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ จันทบุรี พิษณุโลก สุราษฎร์ธานี สุโขทัย และพื้นที่พิเศษแหล่งท่องเที่ยว

ร่วมปรึกษาหารือแนวทางการดำเนินการมุ่งสู่เขตปลอดบุหรี่ 2553
สถานที่ท่องเที่ยวปลอดบุหรี่ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี

เมื่อ สถานีตำรวจร่วมมือ จัดเป็นเขตปลอดบุหรี่ ตามกฎหมาย

โครงการสถานีตำรวจปลอดบุหรี่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2550 โดยความคิดริเริ่มของคุณหมอประกิต วาทีสาธกกิจ เลขาธิการมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ รณรงค์ให้สถานที่ราชการที่ประชาชนเข้ามาติดต่อตลอดเวลา คือสถานีตำรวจให้ตำรวจซึ่งมีหน้าที่ในการรักษากฎหมาย มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบและกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ โดยการติดตั้งป้าย **"สถานีตำรวจเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย"** ตามสถานีตำรวจในนครบาล สถานีตำรวจภูธรภาค 1-7 รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,219 แห่ง ต่อไปโรงพักของพวกเราจะจัดสิ่งแวดล้อมและประกาศเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

กำหนดแล้ว โดยการทำงานในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้บังคับบัญชาของตำรวจทุกระดับชั้น ตั้งแต่ผู้บัญชาการทุกภาค ผู้บังคับการทุกจังหวัด ตลอดจนผู้กำกับการและหัวหน้าสถานีทุกคน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเป็นไปตามแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพที่ทุกคนให้ความร่วมมือกันก็เพื่อปกป้องสุขภาพทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้มาติดต่อราชการจากการได้รับควันบุหรี่มือสองพร้อมกับการสร้างกระแสค่านิยมให้ประชาชนได้ตื่นตัวถึงพิษภัยของบุหรี่และบุคลากรตำรวจตระหนักในเรื่องของพิษภัยบุหรี่มากขึ้น

ภาพกิจกรรมการเดินสายจัดกิจกรรมของโครงการสถานีตำรวจปลอดบุหรี่

ในปี พ.ศ. 2555 เพื่อเป็นการขยายพื้นที่ต่อไป จึงมีการรณรงค์ให้สถานีตำรวจจัดเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย โดยสนับสนุนป้ายพลาสติกข้อความ "สถานีตำรวจเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย" และ "นาฬิกาปลอดบุหรี่" รวมถึงสติ๊กเกอร์เขตปลอดบุหรี่ให้กับสถานีตำรวจต่างๆ จำนวน 235 แห่ง ที่อยู่ในความดูแลของกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 8 จำนวน 112 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 9 จำนวน 72 แห่งครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด และกองบัญชาการศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้ อีก 51 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คราวนี้พี่น้องทางภาคใต้ก็เตรียมเฮกันได้เลยที่จะมีโรงพักประกาศเป็นเขตปลอดบุหรี่

ไม่มีที่ยืนของพลพรรค คำความตายในโลกสากล

ปีใหม่ 2555 ที่ผ่านมา ผมได้รับหนังสือชื่อคุณมาเล่มหนึ่ง ชื่อ **‘ไม่มีที่ยืนของพลพรรคคำความตายในโลกสากล’** เรียบเรียง โดยนายแพทย์หทัย ชิตานนท์ จัดพิมพ์โดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ(ศจย.) ธันวาคม 2554 เป็นหนังสือบาง ๆ เขียนสั้น ๆ เนื้อหาอัดแน่น แบ่งเป็น 12 บท

บทที่ 1 ความขัดแย้งที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ อาจารย์อ้างถึงกรอบอนุสัญญาการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลกที่เรียกย่อว่า FCTC ได้เขียนคำว่า **‘fundamental and irreconcilable conflict’** เอาไว้ คล้าย ๆ สัจพจน์ทางเรขาคณิตที่ไม่ต้องพิสูจน์ เวลาผมอ่านอะไรแบบนี้มักจะรู้สึกแปลกใจว่าทำไมเราต้องเขียนต้องบอกเรื่องที่เราควรจะรู้แล้ว มีหลายเรื่องในระบบสุขภาพที่ผมคิดว่าเป็นความขัดแย้งที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ เรื่องผู้ประกอบการวิชาชีพหรือของขวัญจากบริษัทมาเป็นเรื่องหนึ่ง คือเป็นความขัดแย้งที่ไม่สามารถประนีประนอมได้

บทที่ 2 ผู้บริหารบริษัทบุหรี่โกหกต่อรัฐสภาอเมริกัน อาจารย์เขียนว่าผู้บริหารของฟิลลิป มอร์ริสโกหกในรัฐสภาอเมริกันเมื่อวันที่ 14 เมษายน 1994 **‘นิโคตินไม่ใช่สารเสพติด’** พร้อมทั้งให้รายชื่อของผู้บริหารระดับสูงทั้ง 7 ของบริษัทบุหรี่ในสหรัฐอเมริกาอย่างจะแจ้ง ตบท้ายด้วยข้อความจากเอกสารลับฉบับหนึ่งของบริษัทบริทิชอเมริกันทอแบคโคกล่าวว่า **‘ระดับของนิโคตินไม่ใช่จะได้อาตมาโดยบังเอิญ เราสามารถปรับระดับนิโคตินและน้ำตาลได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามที่ฝ่ายจัดการต้องการ’**

บทที่ 3 ศาลสหรัฐฯ ตัดสินว่าบริษัทบุหรี่แล้ว รายละเอียดว่าวันที่ 22 กันยายน 1990 กระทรวงยุติธรรมสหรัฐฯ ได้ยื่นฟ้องบริษัทบุหรี่ว่าละเมิดเงื่อนไขของกฎหมายและโง่สารธารณชนชาวอเมริกันด้วยการโกหกเรื่องความเสี่ยงต่อสุขภาพและการทำตลาดต่อเด็ก ผู้พิพากษาตัดสินเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2006 **‘Tobacco Industry : Unlawful, deceptive and lethal’**

บทที่ 4 บริษัทยาสูบติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐในหลายประเทศ รายละเอียดพร้อมเอกสารอ้างอิงว่าปี 2000-2004 บริษัท Universal จ่ายสินบนแก่เจ้าหน้าที่ประเทศไทย 24 ล้านบาท และปี 2005 บริษัท Standard ได้ให้ของขวัญ ค่าเดินทางและสินบนการให้แก่ข้าราชการไทย รวมสินบนมากกว่า 36 ล้านบาท อ่านเรื่องนี้แล้วก็พบว่า ไม่ต่างอะไรกับที่บริษัทยาสูบให้ของขวัญ ค่าเดินทางไปประชุมวิชาการพร้อมสินบนการให้แก่อาจารย์แพทย์ และผู้บริหารเป็นหมู่คณะไปต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งยุโรปจำนวนมหาศาลทุกปี

บทที่ 5 บริษัทบุหรี่ฟอกตัวและฟอกเงินด้วยการทำกิจกรรมเพื่อสังคม ตั้งแต่ปี 1998 ฟิลลิป มอร์ริสจ่าย 230 ล้านดอลลาร์ให้โครงการเยาวชนและจ่ายมากกว่า 100 ล้านดอลลาร์เพื่อประชาสัมพันธ์การบริจาคมันี่ เรื่องนี้ก็เช่นกัน ปัจจุบันบริษัทที่มีชื่อเสียงบางแห่งเริ่มทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ในรูปของการออกหน่วยเคลื่อนที่หรือสปอนเซอร์ชมรมผู้ป่วย เป้าหมายซึ่งสำหรับผู้เข้าใจกลไกของระบบสุขภาพก็จะเล็งเห็นว่า เป็นเพียงการโปรยทานเพื่อฉ้อฉลระบบ

บทที่ 6 บริษัทบุหรี่ไล่ล่าเด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อ **‘Today’s teenager is tomorrow’s potential regular customer’** เป็นคำกล่าวของ เอ็ม จอห์นสัน จากฟิลิปมอร์ริส ในปี 1981 แปลว่า **‘วัยรุ่นวันนี้คือ ลูกค้าประจำในวันหน้า’** ส่วนบริษัททอแบคโคไนจีเรียจัดปาร์ตี้ลับให้แก่วัยรุ่นนาน 7 ปี มีสาวรุ่นน้อยท่มน้อยคอยเชิญชวนเด็กที่มาจากสูบบุหรี่และมีเจ้าหน้าที่ของบริษัทคอยดูแล

บทที่ 7 ผู้หญิง : เหยื่อของบริษัทบุหรี่
บริษัทอาร์เจเรย์โนลด์ได้ออกบุหรี่ Camel no.9
“เบาบางและเย้ายวน” ชวนให้นึกถึงน้ำหอมชาแนล
หมายเลข 5 ของบุหรี่ยี่ห้อดังและโฆษณา ลงนิตย
สารไวต์ คอลโมโพลิตัน นีลอน พร้อมแจกของชำร่วย

บทที่ 6 และ 7 เปรียบบริษัทยาที่ทำการ
ค้ากับการแพทย์แผนปัจจุบันก็เป็นกรณีการสร้าง
ความจำเป็นเทียมในการรักษาโรคมะเร็งและ
โรคอารมณ์แปรปรวนเนื่องจากประจำเดือน บริษัท
ยาร่วมมือกับสมาคมแพทย์ระหว่างประเทศฉ้อฉล
นิยามและวิธีการรักษาเพื่อให้ได้ผู้ป่วยจำนวนมากเกิน
จริงเป็นลูกค้า

บทที่ 8 บริษัทบุหรี่ทำธุรกิจโดยอาศัย
ขบวนการค้ำมนุษย์ ฟิลลิป มอร์ริสสารภาพว่าใช้
แรงงานเด็กอายุ 10 ขวบทำงานในไร่ยาสูบคาส์
สถาน ครอบครัวของเด็กเหล่านี้ต้องจ่ายเงินจำนวน
ไม่น้อยให้แก่คนกลาง การผลิตใบยาสูบนี้เพื่อป้อน
ให้แก่บริษัท แม่ในรัสเซีย มีรายงานเด็กป่วยด้วยโรค
Green Tobacco ซึ่งเกิดจากนิโคตินจากใบยาสูบ
ซึมเข้าผิวหนังตรงที่สัมผัสกับใบยาเปียกเกิดอาการ
ปวดศีรษะ คลื่นไส้อาเจียน

บทที่ 9 บริษัทบุหรี่ยุคใหม่เรื่องควันบุหรี่
มือสองและควันบุหรี่ในสิ่งแวดล้อม โดยสอง
ทศวรรษที่ผ่านมาบริษัทบุหรี่ยุคใหม่และให้

ข้อมูลผิดแก่สาธารณชนตลอดมา รวมทั้งพัฒนายุทธศาสตร์สร้างความสงสัย
ต่องานวิจัย คำตัดสินของผู้พิพากษาท่านหนึ่งในปี 2006 ว่า “ตั้งแต่ปี 1964
นักวิทยาศาสตร์ของฟิลลิป มอร์ริสรายงานว่า 84% ของควันบุหรี่มีสารก่อ
มะเร็งอยู่ด้วยแต่ยังมีความพยายามร่วมมืออย่างกว้างขวางทั่วโลกที่จะทำลาย
ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยนี้” การศึกษาในปี 2010 ซึ่งเป็นการศึกษาทั่ว
โลกครั้งแรก พบว่า “**ควันบุหรี่มือสองฆ่าคนตายปีละ 600,000 คน ซึ่งหนึ่งใน
สามเป็นเด็กที่ได้รับพิษจากควันบุหรี่ในบ้าน**”

บทที่ 10 เอื้อการค้าบุหรี่ยุคใหม่กฎหมาย ปี 2004 ฟิลลิป มอร์ริสถูก
ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปฟ้องว่าอยู่เบื้องหลังการค้าบุหรี่ยุคใหม่ เมื่อรู้ว่า
แพ็คดีแค่ไหน ก็ยอมความนอกศาล โดยยอมชดใช้ค่าเสียหาย 1.25 พันล้าน
ดอลลาร์ เพื่อไม่ต้องถูกตัดสินว่าผิด ไม่ถูกบันทึกประวัติการทำผิดและค่ายอม
ความต่อรองกันได้ภายหลัง

บทที่ 11 ซ็อกกีฟอก เงินกีฟอก ในช่วงทศวรรษ 1990 บริษัทยุคใหม่
โทแบคโคส่งเงินจากการค้าบุหรี่ยุคใหม่กลับไปที่บริษัทแม่ที่อังกฤษโดยนำเข้า
ธนาคารเชสแมนฮัตตันที่ลอนดอน และยังไปตั้งสาขาที่สวิสเซอร์แลนด์เพื่อนำ
เงินที่ได้จากการลักลอบส่งเข้าบัญชีธนาคารเครดิตสวิสที่เจนีวา

บทที่ 12 ทั่วโลกประณามบริษัทบุหรี่ยุคใหม่ ปี 2001 นิตยสารมัลติ
เนชั่นแนลมอนิเตอร์ วอชิงตันดีซี ประกาศรายชื่อบริษัทเลวที่สุด 10 บริษัท หนึ่งใน
นั้นคือบริษัทโทแบคโคบริษัทยุคใหม่โทแบคโคได้รับการประกาศ
ชื่ออีกรอบในปี 2010-ปี 2008 ฟิลลิป มอร์ริสอินเตอร์เนชั่นแนลได้รับการ
ประกาศชื่อเช่นกัน

ทั้งหมดนี้คือข้อความสำคัญในหนังสือเล่มเล็กที่มีเอกสารอ้างอิงทุก
หน้า

